

знакове, и искамы да издыримъ и откриемъ истинѣтъ, въ тоя случай ные ся намирамы въ единъ малко или много сжмнителенъ стъпень, догдѣ сполучимъ да ѣ откриемъ, и тойзи стъпень ся нарича отъ риторыты *стояніе изобличително*, или съ едѣж думѣ *изобличеніе*. Улавя ся, на примѣръ, у нѣкого часовникътъ на единъ убить челоуѣкъ, и разисква ся, да ли е той убійцата; тука стояніето е *изобличително*. Второ, ако въ туй отношеніе работата е явна, или изобличена, както ся рѣче по горѣ, тогасъ ся разисква пакъ каква е, и какво нѣщо е тя, и въ тоя случай стояніето ся нарича *опрѣблѣтелно*. На примѣръ, откраздува нѣкои нѣчи си пары, вложены въ черковѣтъ кассѣ, и кражбата, като ся докаже, остава да ся разисква и опрѣдѣли, да ли е кражба, или е святотатство, защото друго е проста кражба, а друго е святотатство, което е много по-големо прѣстѣпленіе. Тука защитникътъ на прѣстѣпника ще иска да докаже, че е кражба, защото парыты не сж черковны, а пакъ обвинительтъ, напротивъ, ще ся мжи да докаже, че кражбата е святотатство, защото парыты сж откраздѣны отъ черковѣтъ. Най-послѣ, ако работата е изобличена и опрѣдѣлена, разисква ся, да ли е праведна, или неправедна, полезна или врѣдителна, законна или беззаконна, и въ тоя случай стояніето ся нарича *качественно* или *качество*. Нѣкой почтенъ челоуѣкъ, нападижтъ отъ злодѣйцы, убива нѣкои отъ тѣхъ; тука работата като изобличена и опрѣдѣлена разисква ся, да ли е праведна или неправедна; полезна или врѣдителна и проч.

За дохваткыты.

8. Всякое прѣдложеніе употрѣбено отъ вѣтіята за да докаже съ него или да опровергае едно дѣяніе, нарича ся *дохватка* (argument). Такывы дохваткы или уловкы може вѣтіята да извлечя отъ самыя прѣдмѣтъ, за който ще има да говори. Таквысь дохваткы ся наричатъ искусственны, защото тѣ ся извличать чрезъ правила на наукѣтъ, и защото има и другы нарѣчены вънкашны и неискусственны, за които ще ся говори на приличното имъ мѣсто. По главныты искусственны дохваткы сж петь, нарѣчены: *Силлогизмъ*, *Ентимема*, *Индукція* или *Наводъ*, *Соритъ*, и *Дилемма*.